

[Herløv Larsen.]

gennem længere tid været sporet en stadig stigende tilslutning til tanken om etablering af større kommuner. Det gælder såvel hos kommunerne som i de kommunale organisationer, men ikke mindst hos befolkningen i almindelighed. Jeg tror, det er vigtigt til bevarelse af det kommunale selvstyre, at kommunerne når så langt, som det overhovedet er muligt ad frivillighedens vej for at få ændret grænserne, endnu medens kommissionens arbejde står på. Vi ser da også, at der kan ventes et betydeligt antal sammenlægninger pr. 1. april 1966.

Når vi hilser lovforslaget med tilfredshed, er det ikke mindst under hensyn til, at en del af de skitserede sammenlægninger ikke kan komme til udførelse, før de ændringer er vedtaget, som lovforslaget omhandler. Den nugældende lov åbner ikke mulighed for gennemdrøftelse efter de angivne principper, da en sammenlægning mellem købstæder og sognekommuner jo vil berøre amtskommunen.

Lovforslagets § 1, nr. 6, tager sigte på ændringer i landkommunallovens § 51 ligeledes for at lette adgangen til de almindelige kommunesammenlægninger, da det særligt er kravet om afstemningen blandt de kommunale vælgere, der har vanskeliggjort en ajourføring af kommunegrænsen disse steder. Tidligere har det været således, at selv en mindre grænseregulering i forbindelse med en sammenlægning har kunnet medføre, at afstemning skulle foretages endog i et betydeligt antal kommuner, hvor kommunalbestyrelsen ellers er af den opfattelse, at befolkningen vil gå ind for sammenlægning uden egentlig afstemning.

Vi er derfor enige i, at det må være rimeligt at begrænse afstemningen til det eller de områder, der skal deles, og vi mener, det er rigtigt, hvor der er tale om, at en beskeden del af en sognekommune overføres til en anden kommune, at det da kun bliver blandt de kommunale vælgere, der har bopæl i det område, som ønskes bragt ind under et nyt kommunalt tilhørsforhold, der bør foretages afstemning, idet det forudsættes, at ændringerne tiltrædes af sognerådet og endvidere godkendes af amtsrådet med 2/3 af dets medlemstal og endelig tiltrædes af indenrigsministeriet.

§ 1, nr. 7, vedrørende afsnitsbetegnelser

er en rent lovteknisk ændring for at få en linje i de nyskabelser, lovændringerne i øvrigt tager sigte på.

Den ændring, der er foreslået som ny § 52 a i landkommunalloven, er vel en meget vigtig ændring i hele debatten om strukturændringen i vor kommunale inddeling. Efterhånden som interessen stiger for sammenlægning af kommunerne i hele landet, er det naturligt, at spørgsmålet om sammenlægning af købstæder og sognekommuner finder sin afklaring. Vi har ud over det ganske land mange steder, hvor købstaden er det naturlige center — handels- og erhvervsmæssigt — for befolkningen også i de omkringliggende sognekommuner. Hvor sådanne sammenlægninger mellem købstad og sognekommuner er aktuelle, støder man på den vanskelighed: hvordan skal stillingen til amtskommunen være? Mange steder er det amtet, der administrerer sygehus- og sundhedsvæsenet også for købstadens område. Her ville det være rimeligt, om den sammenlagte kommune blev knyttet til amtskommunen.

Da der fra købstadside lægges megen vægt på at bevare den styrelses- og tilsynsmæssige stilling, som købstæderne i dag indtager, forstår jeg af den højtærede indenrigsministers fremsættelsestale, at disse faktorer er den direkte årsag til, at spørgsmålet om at oprette en kommune med særlig status — svarende til den, Marstal Handelsplads i dag indtager — er bragt på bane og nu foreligger i lovforslags form. Jeg har med interesse noteret, at der fra de mindre købstæder og landkommuner, der forhandler om sammenlægning på de forannævnte vilkår, er givet tilslutning til en sådan status.

Må jeg som generel betragtning anføre, at jeg håber, de nu foreslåede ændringer yderligere vil animere til frivillige sammenlægninger både mellem købstæder og landkommuner og mellem rene landkommuner. Sagt på en anden måde skulle der, hvis de foreliggende ændringer vedtages, ikke længere i lovgivningen være hindringer for kommunesammenlægninger. Dette betyder samtidig — og jeg mener, det bør siges — at det nu alene er de enkelte kommunalbestyrelser, der har ansvaret for, om der skal ske sammenlægninger ad frivillighedens vej, hvilket jeg mener vil tjene det kommunale selvstyre til ære. Sker det ikke, må